

POLSKIE TOWARZYSTWO PSYCHOLOGICZNE
ODDZIAŁ KRAKOWSKI
INSTYTUT PSYCHOLOGII STOSOWANEJ
30-348 KRAKÓW, UL. ŁOJASIEWICZA 4

www.ptp.krakow.pl

e-mail: ptp@ptp.krakow.pl

BIULETYN **PAŹDZIERNIK 2017**

Redaktor: Krystian Barzykowski

kontakt e-mail: krystian.barzykowski@onet.pl

SPIS TREŚCI

1. HARMONOGRAM SPOTKAŃ ZARZĄDU	2
2. DYŻURY TELEFONICZNE ODDZIAŁU OK PTP	2
3. ZAPOWIEŹ NOWEJ STRONY ODDZIAŁU OK PTP	2
4. PRZYPOMNIENIE O PLANACH PUBLIKOWANIA NA STRONIE INTERNETOWEJ SPISU OSÓB NALEŻĄCYCH DO ODDZIAŁU OK PTP	2
5. STANDARDY DIAGNOSTYCZNE – WSKAZÓWKI I REKOMENDACJE	3
6. RELACJA Z PRZEPROWADZENIA WARSZTATU PODCZAS 36 KONGRESU PTP: KODEKS ETYCZNO-ZAWODOWY PSYCHOLOGA W PRAKTYCE, CZYLI CO KLIENCI/PACJENCI ZARZUCAJĄ PSYCHOLOGOM?	3
7. SPRAWOZDANIE Z REFERATU WYGŁOSZONEGO PODCZAS 36 KONGRESU PTP: „DYLEMATY ETYCZNE PSYCHOLOGA DZIECIĘCEGO – REFERAT WYGŁOSZONY W RAMACH SYMPOZJUM DOŚWIADCZENIA ETYCZNE PSYCHOLOGÓW W KONTEKŚCIE NOWELIZACJI KODEKSU ETYCZNO-ZAWODOWEGO PSYCHOLOGA”	6
8. SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM ZORGANIZOWANEGO PODCZAS 36 KONGRESU PTP: „DOŚWIADCZENIA ETYCZNE PSYCHOLOGÓW W KONTEKŚCIE NOWELIZACJI KODEKSU ETYCZNO-ZAWODOWEGO PSYCHOLOGA.”	7
9. SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM ZORGANIZOWANEGO PODCZAS 36 KONGRESU PTP: „GRUPY BALINTA, EMPATIA W KONTEKŚCIE ZAPOBIEGANIA WYPALENIU ZAWODOWEMU; PROWADZĄCY: PROF. EWA WILCZEK-RUŻYCZKA	8
10. ZAPROSZENIE NA OGÓLNOPOLSKĄ KONFERENCJĘ NAUKOWĄ „DYLEMATY ETYCZNE PSYCHOLOGÓW” KOMUNIKAT 3	11
11. OGÓLNOPOLSKI ZWIĄZEK ZAWODOWY PSYCHOLOGÓW	12
12. SPRAWY CZŁONKOWSKIE.....	12
13. SKŁADKI CZŁONKOWSKIE W ROKU 2018	13
14. KOMUNIKATY ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTP:	14
a) Stanowisko PTP ws kompetencji psychologa i psychoonkologa	14
b) Stanowisko PTP w sprawie psychopedagoga	16
c) Grupa robocza PTP ds. EuroPsy	17
d) Europejski Certyfikat Psychologa.....	18

1. HARMONOGRAM SPOTKAŃ ZARZĄDU

Spotkania Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP w drugim półroczu 2017 roku zaplanowane są, **zazwyczaj**, na każdy **drugi poniedziałek** miesiąca.

Zebrania odbywają się w Instytucie Psychologii Stosowanej UJ na ul. Łojasiewicza 4 w sali seminaryjnej nr 1.337 (I piętro) i rozpoczynają się o godz. **18.00**.

Spotykamy się w następujących **terminach**: 13.11; 11.12; 08.01.2018.

Zachęcamy do kontaktu mailowego oraz do **odwiedzania naszej strony internetowej**, na której na bieżąco informujemy o wszelkich zmianach.

Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP

2. DYŻURY TELEFONICZNE ODDZIAŁU OK PTP

Niniejszym informujemy, że w pilnych sprawach istnieje **możliwość telefonicznego** kontaktowania się z Zarządem OK PTP pod numerem telefonu: 691 089 959.

Jesteśmy **dostępni** telefonicznie **w poniedziałki** w godzinach **18.00-19.00**.

Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP

3. ZAPOWIEDŹ **NOWEJ STRONY** ODDZIAŁU OK PTP

W najbliższym czasie planujemy zmienić wygląd strony internetowej OK PTP. Adres internetowy strony pozostanie jednak bez zmian. W związku z tym, jeżeli mają Państwo jakiegokolwiek uwagi dotyczące tego, co powinno zostać poprawione w nowej odsłonie – prosimy o ich przesłanie na adres: ptp@ptp.krakow.pl

[Krzysztof Barzykowski](#)

Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP

4. **PRZYPOMNIENIE** O PLANACH **PUBLIKOWANIA** NA STRONIE INTERNETOWEJ **SPISU OSÓB** NALEŻĄCYCH DO ODDZIAŁU OK PTP

Szanowni Państwo,

Wychodząc naprzeciw pojawiającej się potrzeby szybkiego potwierdzenia przynależności do Oddziału OK PTP, **planujemy** w najbliższym czasie **opublikować na stronie internetowej listę osób** należących do naszego Oddziału.

Mamy nadzieję, że tego typu **upubliczniona lista** będzie pomocna w zachowaniu wysokiej jakości usług świadczonych przez osoby wykonujące zawód psychologa.

Lista ta będzie składać się **tylko z osób**, które **wyraziły zgodę** na publikację swojego imienia i nazwiska.

Osoby zainteresowane umieszczeniem swojego imienia i nazwiska na oficjalnej liście osób przynależących do Oddziału Krakowskiego **proszone są o kontakt** z Zarządem pod adresem: lista_okptp@ptp.krakow.pl

Państwa kontakt pozwoli nam oszacować skalę zainteresowania tego typu inicjatywą.

Zarząd Oddziału Krakowskiego

[Krzysztof Barzykowski](#)

5. STANDARDY DIAGNOSTYCZNE – WSKAZÓWKI I REKOMENDACJE

W dniu 21 czerwca 2014 Walne zebranie członków Sekcji Diagnostyki, która działa w ramach PTP uchwaliło dokument pt. „Standardy diagnostyki psychologicznej, będący zbiorem wskazówek i rekomendacji Sekcji”.

[Dokument dostępny pod tym linkiem:
Standardy diagnostyki psychologicznej Ogólnopolskiej Sekcji Diagnostyki psychologicznej
PTP](#)

6. RELACJA Z PRZEPROWADZENIA WARSZTATU PODCZAS 36 KONGRESU PTP: KODEKS ETYCZNO-ZAWODOWY PSYCHOLOGA W PRAKTYCE, CZYLI CO KLIENCI/PACJENCI ZARZUCAJĄ PSYCHOLOGOM?

Uzasadnieniem tematu warsztatu jest moje kilkukadencyjne doświadczenie sędziego i wiceprzewodniczącej I Instancji Sądu Koleżeńskiego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Celem warsztatu było uwrażliwienie czynnych zawodowo psychologów na etyczną stronę wykonywania zawodu, przypomnienie podstawowych standardów etycznych obligatoryjnych dla każdego psychologa i praktyczna nauka etyki (uczymy się na błędach naszych koleżanek i kolegów).

Warsztat składał się z 3 części:

- Prezentacja Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa i Meta Kodeksu Etycznego
- Przypadki naruszenia zasad KEZP – omówienie casusów z Sądu Koleżeńskiego PTP.
- Pytania otwarte do dyskusji „Psycholog w przestrzeni publicznej”.

W trakcie warsztatu poruszane były następujące zagadnienia:

- Kto składa skargi na psychologów?
- Czego dotyczą skargi składane na działania psychologów?
- Wydawanie wadliwych opinii psychologicznych, wydawanie opinii o osobach, które nie są klientami psychologa.
- Naruszenie tajemnicy zawodowej:
 - W ramach wydawanych zaświadczeń i opinii;
 - W trakcie składania zeznań przed sądem powszechnym, w roli świadka, w sprawach dotyczących klienta/pacjenta;
 - W rozmowach o kliencie/pacjencie z innymi osobami, instytucjami bez zgody klienta/pacjenta;
- Nieetyczna relacja terapeutyczna z klientem/pacjentem;
- Nieetyczna relacja szkoleniowa;
- Wykorzystywanie wiedzy psychologicznej w życiu prywatnym;
- Skargi na treść wystąpień publicznych psychologów w środkach masowego przekazu (wywiady, artykuły i wypowiedzi prasowe) w tym:
 - Publiczne diagnozowanie osoby bez badania psychologicznego
 - Publiczne wypowiedzi psychologów, które mogą mieć społecznie szkodliwy odbiór (np. na temat zażywania narkotyków czy leczenia depresji)

- Jakie są warunki zwolnienia psychologa z tajemnicy zawodowej?
- Dlaczego psycholog nie powinien występować w sądzie powszechnym w roli świadka swojego klienta?
- Na jakich zasadach działa Sąd Koleżeński PTP i jakie wydaje postanowienia?

Psycholog to zawód zaufania publicznego. Ten fakt decyduje o znaczeniu przestrzegania zasad etyki zawodowej w działalności psychologów i uzasadnia stawianie nam wysokich wymagań etycznych.

Zasady etyki zawodowej są zawarte w Kodeksie Etyczno-Zawodowym Psychologa (KEZP), który jest taką naszą zawodową konstytucją, a wszystkie te sytuacje, kiedy nie przestrzegamy zasad KEZP stanowią naruszenie norm etyki zawodowej psychologa.

Nasz KEZP został zatwierdzony w 1988 r. Zmiany wprowadzono w 1991 r. Nie jest on doskonały i wymaga nowelizacji, którą przygotowuje Sąd Koleżeński PTP i powołana w tym celu Komisja przy ZG PTP.

Zasady KEZP obowiązują wszystkich polskich psychologów, także tych, którzy nie są członkami PTP, ponieważ odwołania do tego Kodeksu zawiera Ustawa o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, która weszła w życie 1 stycznia 2006 r. (choć nie działa, to jest ona faktem prawnym, ustawą ustrojową, odwołującą się do Konstytucji RP i nie można jej uchylić bez nowelizacji lub wprowadzanie nowej ustawy). Niestety, z uwagi na brak samorządu zawodowego psychologów, tylko postępowanie członka PTP sprzeczne z kodeksem pociąga za sobą sankcje o których orzeka Sąd Koleżeński. Jurysdykcji tego sądu nie podlegają więc osoby, które nie należą do PTP.

Ważny dla polskich psychologów jest także Meta Kodeks Etyczny, który został opracowany przez EFPA (European Federation of Psychologists' Associations) czyli Europejską Federację Towarzystw Psychologicznych. W każdym kraju do EFPA należy jedno stowarzyszenie psychologiczne, w Polsce jest to PTP. Meta Kodeks został przyjęty w lipcu 1995 r. i poprawiony w lipcu 2005 r. Kodeksy etyczne stowarzyszeń członkowskich powinny opierać się na zasadach etycznych sformułowanych przez EFPA. EFPA wydaje tzw. Europsy, czyli certyfikat potwierdzający na poziomie europejskim jakość wykształcenia, przygotowania praktycznego i etycznej świadomości psychologa. Przy ZG PTP powołano obecnie Komisję, która przygotowuje warunki do wydawania Europsy w Polsce. Prace są zaawansowane. Psycholog, który będzie ubiegać się o taki certyfikat, będzie musiał podpisać zobowiązanie do przestrzegania Meta Kodeksu Etycznego i Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa oraz do poddania się jurysdykcji Sądu Koleżeńskiego PTP w przypadku naruszenia zasad etycznych.

W trakcie warsztatu były również omawiane te przepisy prawa, które są obowiązujące dla psychologów w Polsce.

Przedstawione zostały także cele działania Sądu Koleżeńskiego PTP, czyli zabezpieczenie interesu klientów przed niekompetentnymi lub nieetycznymi działaniami członków Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, ale także umożliwienie psychologom członkom PTP oczyszczenie się ze stawianych zarzutów

Warsztat został zamknięty pytaniami otwartymi do dyskusji: „Psycholog w przestrzeni publicznej”. Moje pytania do dyskusji wynikały z faktu, że „w Polsce się

dzieje”, więc dziennikarze pytają psychologów o przyczyny i mechanizmy zjawisk społecznych, które są obserwowane na co dzień w Polsce. Dziennikarze pytają, a psychologowie odpowiadają. Na przykład, zastrzegając, że co prawda pacjenta/osoby nie diagnozowali, to obserwując zachowania określonego polityka, dochodzą do takich a nie innych ustaleń. Tymczasem, obowiązuje ich zasada Goldwatera, przyjęta przez Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne w 1973 r., która narzuca ekspertom zdrowia psychicznego nie wypowiedania się w sprawie ewentualnych zaburzeń osób publicznych, jeżeli nie przeprowadzono standardowych badań klinicznych. Jednak niektórzy psychologowie uważają, że nic nie jest wieczne i argumentują, że zasady Goldwatera również to dotyczy. Uważają oni na przykład, że współczesna wiedza na temat "profilowania" pozwala z dużym prawdopodobieństwem ustalić psychiczne cechy i ewentualne zaburzenia obserwowanej osoby bez jej bezpośredniego badania.

Poniżej załączam listę otwartych pytań do dyskusji:

1. Czy łamie zasady KEZP ten psycholog, który publicznie wypowiada się w środkach masowego przekazu o stanie zdrowia psychicznego polityków, których nie badał i z którymi nie miał osobistego kontaktu?
2. Czy słusznie wywołał wśród niektórych psychologów oburzenie List Otwarty do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, Pani Premier Beaty Szydło oraz Pana Marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego, który wystosowała w grudniu 2015 r. Inicjatywa Grupy Psychologów „Psychologowie Przeciw Przemocy”, w którym to wyrazili głębokie zaniepokojenie aktualnymi wydarzeniami w naszym kraju. List podpisało wielu znanych psychologów?
 - a. Czy to oburzenie niektórych psychologów, którzy uważali, że ten list otwarty był sprzeczny z etyką zawodowa psychologa, było właściwe?
 - b. Psycholog to też obywatel. W jakiej roli wystąpili psychologowie podpisujący ten list otwarty?
3. Czy psycholog ma prawo do własnych poglądów politycznych i czy może je publicznie ujawniać?
4. Czy psycholog ma prawo protestować, gdy łamane są wartości, które są dla niego ważne?
5. Czy psycholog ma prawo uczestniczyć w demonstracjach?
6. Czy psycholog ma prawo występować publicznie w obronie wartości i prawa?

Puentą mojego warsztatu były zawsze aktualne słowa prof. Wł. Bartoszewskiego: „Warto być przyzwoitym. Warto być uczciwym, choć nie zawsze się to opłaca. Opłaca się być nieuczciwym, ale nie warto”.

Pamiętajmy zawsze o tym, że nie ma 2 etyk: etyki osobistej i etyki zawodowej. Każdy człowiek, psycholog także, powinien mieć jedną etykę zgodną w tych 2 obszarach.

Pytania do dyskusji nadal pozostawiam otwarte.

Frekwencja na moim warsztacie w Gdańsku nie była duża. Można ją skomentować słowami „Widać jakie jest zainteresowanie etyką zawodową wśród psychologów”, czyli podobnie jak to zrobiła prof. K. Skarżyńska na tym samym Kongresie PTP w Gdańsku podczas panelu „Czy psychologia jest potrzebna demokracji”, gdy

rozglądając się po sali podsumowała: „Widać jakie jest zainteresowanie demokracją wśród psychologów”.

Ale można też powiedzieć, że ze względu na bogaty program Kongresu, wybór był trudny. W tym samym czasie jednocześnie odbywało się 16 wydarzeń, tj. 7 sympozjów, 3 sesje tematyczne, 2 sesje panelowe i 4 warsztaty, w tym także i mój warsztat. Te osoby, dla których etyka zawodowa psychologa jest szczególnie ważna wybrały mój warsztat i mam nadzieję, że są zadowolone z wyboru, którego tego dnia dokonały.

[Beata Trojan](#)

Oddział Krakowski PTP

7. **SPRAWOZDANIE** Z REFERATU WYGŁOSZONEGO PODCZAS 36 KONGRESU PTP: „DYLEMATY ETYCZNE PSYCHOLOGA DZIECIĘCEGO – REFERAT WYGŁOSZONY W RAMACH SYMPOZJUM DOŚWIADCZENIA ETYCZNE PSYCHOLOGÓW W KONTEKŚCIE NOWELIZACJI KODEKSU ETYCZNO-ZAWODOWEGO PSYCHOLOGA”

Problemy etyczne, z którymi spotykają się psycholodzy w swej pracy można odnieść do 7 obszarów obejmujących: badania diagnostyczne opiniowanie, orzekanie, pomoc psychologiczną, psychoterapię, badania naukowe oraz dydaktykę (Bidzan i wsp., 2013). Praca psychologa klinicznego pracującego z dziećmi wiąże się głównie z dylematami dotyczącymi 5 pierwszych obszarów. Jednym z najważniejszych problemów, jakie napotyka w swojej działalności psycholog dziecięcy jest to, iż osoba zwracająca się o pomoc/klient nie jest tożsamy z odbiorcą oddziaływań psychologicznych. Psycholog dziecięcy musi bowiem odpowiedzieć z jednej strony na zapotrzebowania rodziców, ale z drugiej starać się w pełni uszanować podmiotowość dziecka, jego prawo do decydowania o sobie oraz poufność informacji, które uzyskuje od dziecka. Sytuacja komplikuje się tym bardziej, kiedy rodzic nie zgłasza się do gabinetu psychologicznego, gdyż sam dostrzega problem dziecka, lecz został skierowany przez szkołę, lekarza bądź kuratora rodzinnego.

Bazując na doświadczeniach własnych z pracy z dziećmi i młodzieżą i podając przykłady konkretnych dylematów etycznych, próbowaliśmy zastanowić się nad tym, z jakimi dylematami styka się w swej codziennej pracy psycholog dziecięcy podczas diagnozowania, opiniowania, pomocy psychologicznej czy psychoterapii. Naszym celem była jednak nie tyle próba udzielenia odpowiedzi na stawiane pytania, lecz przyjrzenie się z uwagą dylematom etycznym z różnych stron i perspektyw.

Kluczowe wydaje się, aby psycholodzy, szczególnie pracujący w pojedynkę, mieli do kogo/ czego odwoływać się podczas rozstrzygania tak trudnych spraw. Jednym ze sposobów ich w wsparcia mogłoby być stworzenie rozbudowanych opisów przypadków w znowelizowanym kodeksie etycznym. Wartościową ideą jest także powołanie Sekcji Etyki w ramach Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, która służyłaby pomocą w razie potrzeby konsultacji.

[Marta Belka-Szmit](#)

[Magdalena Nitecka](#)

Oddział Krakowski PTP

8. **SPRAWOZDANIE** Z SYMPOZJUM ZORGANIZOWANEGO PODCZAS 36 KONGRESU PTP: „DOŚWIADCZENIA ETYCZNE PSYCHOLOGÓW W KONTEKŚCIE NOWELIZACJI KODEKSU ETYCZNO-ZAWODOWEGO PSYCHOLOGA.”

Podczas 36 Kongresu PTP „Psychologia dla zdrowia, osoby i społeczeństwa” odbyło się sympozjum „Doświadczenia etyczne psychologów w kontekście nowelizacji Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa.” W sympozjum zgłoszonym z inicjatywy Oddziału Krakowskiego swoje wystąpienia zaprezentowali:

dr Katarzyna Sikora „Raport z prac zespołu ds. nowelizacji Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa PTP”

dr Małgorzata Steć „Paradygmat człowieka mierzalnego a etyczny wymiar zrozumienia jako fundament tożsamości psychologii jako nauki.”

mgr Marta Belka-Szmit, mgr Magdalena Nitecka „Dylematy etyczne psychologa dziecięcego.”

mgr Anna Bogatyńska-Kucharska „Autonomia a dobro w etycznych kodeksach psychoterapeutycznych.” oraz „Psycholog jako narzędzie własnej pracy – implikacje etyczne w diagnozie i terapii.”

mgr Katarzyna Marchewka „Tożsamość oparta na relacji. Wskazówki dla terapeutów wrażliwych kulturowo prowadzących psychoterapię osób wywodzących się z krajów arabskich i muzułmańskich.”

mgr Marcin Szafranski „Konflikt/Synergia – o etycznym napięciu międzysystemowym w pracy psychologa.”

Celem sympozjum było podkreślenie ważności, często pomijanej, problematyki etycznej w psychologii. Chcieliśmy, aby Kongres PTP stał się miejscem wymiany nie tylko informacji czysto naukowych czy praktycznych, ale również miejscem dyskusji etycznej i wymiany doświadczeń w tym zakresie. Stąd głównym tematem prezentowanych referatów były dylematy etyczne psychologów i sposoby ich rozstrzygnięcia.

Drugim, nie mniej ważnym celem sympozjum było zapoznanie szerszego środowiska zawodowego z postępami w pracy zespołu przygotowującego nowelizację Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa. Prace koncepcyjne nad strukturą kodeksu zostały zakończone; wstępna wersja preambuły i zasad ogólnych są gotowe do tego, aby je przedstawić i poddać dyskusji. Dotychczasowe prace przedstawiana będą także na konferencji „Dylematy etyczne psychologów”, która odbędzie się w dniach 27-29 listopada 2017 roku w Krakowie. Wszelkie informacje o konferencji dostępne są na stronie: www.dylematypsychologii.pl. Zespół ma nadzieję, że przedstawienie postępu prac na Kongresie oraz wspomnianej konferencji pozwoli na zebranie informacji zwrotnych na temat dotychczas wykonanej pracy i pomoże wyznaczyć jej dalszy kierunek.

Anna Bogatyńska-Kucharska
Katarzyna Sikora
Oddział Krakowski PTP

9. **SPRAWOZDANIE** Z SYMPOZJUM ZORGANIZOWANEGO PODCZAS 36 KONGRESU PTP: „GRUPY BALINTA, EMPATIA W KONTEKŚCIE ZAPOBIEGANIA WYPALENIU ZAWODOWEMU; PROWADZĄCY: PROF. EWA WILCZEK-RUŻYCZKA

Prelegentami byli: 1. Ewa Wilczek-Rużyczka – „Wypalenie zawodowe a empatia u lekarzy i pielęgniarek”, 2. Jerzy Korzewski – „Analiza relacji poprzez analizę przeniesienia w Grupach Balinta”, 3. Bogusław Stelcer – „Grupy Balinta jako narzędzie doskonalące relacje między lekarzem a pacjentem”, 4. Władysław Gazołyszyn – „Grupa Balinta – jako bezpieczne terytorium dla opracowania toksycznych uczuć u fachowców pracujących z rodzinami zastępczymi”, 5. Jolanta Jocz – „Grupa Balinta – poszerzenie świadomości profesjonalistów w przebiegu relacji pomocowej”, 6. Marek Motyka, Helena Motyka – „Doskonalenie umiejętności terapeutycznych komunikowania się z pacjentem w zawodach medycznych”.

Analiza relacji poprzez analizę przeniesienia w Grupach Balinta, dr n. hum. Jerzy Korzewski

Jednym z podstawowych celów Grup Balinta jest rozwijanie kompetencji psychologicznych specjalistów z zakresu opieki zdrowotnej przez uwrażliwienie ich na problemy emocjonalne i społeczne pacjentów (Wasilewski, Engel, 2001). Jest to ćwiczenie wszechstronnego spostrzegania relacji terapeutycznej oraz poszerzanie świadomości własnych reakcji i przeżywania. Według Michaela Balinta największą przeszkodą w skutecznym korzystaniu z osobowości terapeuty jest nieświadomość odnośnie związku między nim a pacjentem. Praktyka grupowa uczy posługiwania się podstawowymi technikami psychoterapeutycznymi, opartymi na rozumieniu takich zjawisk jak przeniesienie, przeciw-przeniesienie, projekcja, identyfikacja projekcyjna, wgląd czy mechanizmy obronne. (Wasilewski, Engel, 2001).

Grupa analizuje sytuację emocjonalną występującą w rzeczywistym kontakcie, poprzez odzwierciedlenie relacji w oparciu o procesy przeniesieniowe, co jest obserwowalne jako lustrzane odbicie w dynamice grupowej. Dzieje się to, gdy uczestnicy grupy mają za zadanie identyfikowanie się z partnerami omawianej relacji poprzez omawianie własnych uczuć, doznań cielesnych, skojarzeń i fantazji. Nieświadomiane procesy przeniesieniowe mogą mieć bardzo złożoną naturę, nieraz bardzo trudną do rozpoznania przez doświadczonych specjalistów. W procesie grupowym, mimo nakładania się różnych aspektów przeniesieniowych, grupa zwykle dąży do wyłonienia najbardziej charakterystycznego wzoru relacji między danym specjalistą a danym pacjentem.

Nauka w takiej grupie przebiega na płaszczyźnie interakcyjno-partnerskiej oraz przez poznanie i przeżycie nieświadomej problematyki relacji specjalista-pacjent i ich patologii. Uczestnictwo w pracy grupy w dużym stopniu opiera się o umiejętność emocjonalnego osobistego rezonansu z relacyjnymi problemami drugiego człowieka. W tym celu uczestnicy identyfikują się z obiema stronami omawianej relacji, poprzez technikę „wchodzenia w buty (skórę)” obu osób i wyrażanie swoich doświadczeń z takiej pozycji. (Wasilewski, Engel, 2001).

Słowo przeniesienie [die Übertragung] to niemiecki odpowiednik pochodzącego z łaciny słowa projekcja [die Projektion], określającego zjawisko, którego nie sposób wymuszać (Jung, 1997). Rozpoznanie charakteru relacji traktowanej jako proces „przeniesienia-projekcji”, często stanowi trudny problem. Ponieważ specjalista

podejmuje się zrozumienia pacjenta, bierze przy tym na siebie jego problemy psychiczne, w tym o charakterze nieświadomym i może podlegać ich wpływowi. Taka nieświadoma relacja, oparta o nieświadomość specjalisty i pacjenta, może przybierać na poziomie nieświadomym różnorodną postać (Jung, 1997).

Ważne jest poznanie znaczenia treści nieświadomych i ich oddziaływania, mimo tego, że nigdy nie zgłębi się ich samych, ani możliwości ich zmienności. W Grupie Balinta stosuje się podejście, w którym ich oddziaływanie neutralizujemy, przekształcamy i przenosimy na poziom świadomy. Dzieje się to poprzez odpowiednie nastawienie uczestników grupy, by pozwolić temu co nieświadome na współpracę, zamiast wywoływania oporu z tej strony. Istotą rozpoznania psychoanalitycznego czynników nieświadomych jest wykorzystanie ich okrzęnej, nie bezpośredniej drogi wyrażania się (wizje, marzenia senne, chwile iluminacji, psychozy), poprzez ich projekcyjny charakter, dziejący się najpierw w relacji (Jung, 1997).

Przebieg sesji w Grupie Balinta polega na tym, że po trwającym kilka minut przedstawieniu sytuacji problemowej następuje kolejny etap pracy grupowej, podczas którego omawiane są uczucia, skojarzenia i fantazje, jakie pojawiły się w grupie podczas słuchania historii relacji. Te fantazje wraz z emocjami towarzyszącymi grupie odzwierciedlają emocjonalny klimat towarzyszący omawianej relacji. Kolejny etap pracy grupowej to przejściowa identyfikacja z partnerami omawianej relacji, czyli „wejście w skórę” pacjenta, jak i specjalisty. Pojawiające się na tym etapie skojarzenia, fantazje i wypowiedzi, w których unika się intelektualizowania i oceniania, a preferuje opisy osobistych odczuć i pojawiających się wyobrażeń, czy też osobisty ton wypowiedzi, dostarczają wiele cennego materiału, pozwalającego zbliżyć się do zrozumienia istoty trudności występujących w omawianej relacji. Po tym przychodzi czas na wyklarowanie się problemu – uzyskanie przez uczestników, a zwłaszcza przez uczestnika, który referował problem, w miarę jasnego obrazu tego, co istotnie utrudnia mu dobry kontakt z pacjentem, i tego co naprawdę w tym kontakcie się dzieje. (Wasilewski, Engel, 2001)

W zależności od Lidera Grup Balinta, stosowanego sposobu podejścia, stosuje się różne interwencje pomocowe, w tym często odzwierciedlenie poprzez psychodramę czy rzeźbę, co może pomóc wyłonić ukryte poziomy relacyjne. W ujęciu psychoanalitycznym, zaletą psychodramy jest to, że odbywa się ona w strefie, w której werbalny język nie został jeszcze odłączony od całej prewerbalnej komunikacji: w miejscu, gdzie te dwa typy komunikacji się spotykają. W ten sposób psychodrama pozwala, by znacząca siła mowy została doładowana doświadczeniami cielesnymi. Odpowiada to etapowi rozwojowemu, kiedy rodzi się symboliczna myśl. Psychodrama zachowuje równy dystans wobec nadmiaru intelektualizowania (Segal, 2009).

Według Diera Anzieu – tak, jak setting psychoanalityczny, psychodrama pełni funkcję przestrzeni przejściowej w znaczeniu, jakie Winnicott nadał wczesnemu doświadczeniu zabawy małego dziecka „samego w obecności” matki (Winnicott 1985, za: Anzieu 1990), która umożliwia twórczą eksplorację emocji i myśli w bezpiecznym kontakcie. Psychodrama w rozumieniu Wilfreda Biona stanowi „kontener”, ponieważ zbiera chaotyczne popędy i emocje, tak jak robi to matka wobec niemowlęcia, włączając dziecko w swoje własne reverie i pozwalając by jego

uczucia zostały usymbolizowane, nazwane w języku i pomyślane (Anzieu, 1990). Wykorzystanie psychodramy w pracy grupowej opiera się o pracę na „wspólnym materiale przeniesieniowym” (Anzieu, 1990).

W trakcie grupowego Treningu Balintowskiego mogą się też pojawiać wzorce relacyjne, obecne w wydobywanym przeniesieniu, wątki wczesnorozwojowej relacji matka-dziecko. Opisując procesy grupowe, w dwóch znaczących metaforach Anzieu sugeruje, że grupa zapewnia środowisko, które imituje fantazmatyczną relację dziecka z matką (Segal, 2009). Pierwsza z tych metafor to obraz wzajemnego odzwierciedlania: „grupa równych czy rówieśników stanowi, zaraz po matce, drugie lustro, w którym każdy może poszukiwać tożsamości poprzez wzajemne rozpoznanie”. W drugiej metaforze Anzieu opiera się na teorii Rene Kaesa mówiącej o tym, że „przestrzeń w dużej grupie jest doświadczana jako obraz wnętrza ciała matki”. W ten sposób odwołuje się on do tego, jak członkowie grupy poszukują bezpieczeństwa i domknięcia oraz poczucia spójności.

Wewnątrz ciała, jakim grupa wyobraża sobie że jest, prowadzący może odgrywać kilka ról. Grupa może postrzegać siebie w kategoriach modelu najwcześniejszej „protogrupy, fantazmatycznej, nieodróżnicowanej i odwracalnej grupy dzieci wewnątrz łona matki, lub matki w łonie dzieci” (Anzieu, 1989). Występujące w Grupach Balinta wczesnodziecięce i prenatalne wzorce relacyjne matka-dziecko odnoszą się głównie do tego, co jest opisywane w literaturze psychoanalitycznej jako np. bycie niechcianym (Ferenczi, 1929, za: Kornas-Biela, D. (2003)), bycie niewłaściwej płci (Zimberoff, Hartman, 1998, za: Kornas-Biela, D. (2003)), odpowiedzialne za powstające w procesie rozwojowym specyficzne zaburzenia osobowości. Odnosi się to do rozumienia, że ciąża jest okresem, w którym nie tylko matka oddziałuje na dziecko, ale również ono wpływa na jej stan psychiczny. Zarówno przed, jak i po urodzeniu fizjologia i psychika dziecka pozostaje w ścisłej relacji z id, ego i superego matki.

LITERATURA CYTOWANA

Wasilewski, B. Engel, L. (red. nauk) (2001). Grupowy Trening Balintowski teoria i zastosowanie. Warszawa: Eteneia Wydawnictwo IPS.

Jung, C.G. (1997). Psychologia przeniesienia. Warszawa: Wydawnictwo Wrota.

Anzieu, D. (1990). A skin for thought. London and New York: Karnac Books.

Anzieu, D. (1989). The skin ego. New Haven and London: Yale University Press.

Segal, N. (2009). Consensuality: Didier Anzieu, Gender and the Sense of Touch. New York: Rodopi.

Kornas-Biela, D. (2003). Psychodynamiczny nurt w psychologii prenatalnej: wybrane problemy z obszaru prokreacji. Przegląd Psychologiczny (TOM 46, Nr 2).

[Jerzy Korzewski](#)
Oddział Krakowski PTP

10. **ZAPROSZENIE** NA OGÓLNOPOLSKĄ KONFERENCJĘ NAUKOWĄ „DYLEMATY ETYCZNE PSYCHOLOGÓW” KOMUNIKAT 3

Akademia Ignatianum w Krakowie i **Zarząd Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego** zapraszają na Ogólnopolską Konferencję Naukową „Dylematy etyczne psychologów”, która odbędzie się w dniach 27 -29 listopada 2017 roku w Krakowie.

Informujemy, że termin I wpłat został przedłużony do 15 października 2017 roku.

Z przyjemnością przekazujemy również Państwu ramowy program konferencji „Dylematy etyczne psychologów”.

PONIEDZIAŁEK 27 listopada 2017

9.00 – REJESTRACJA

10.00 UROCZYSTE OTWARCIE

11.00 – 11.30 PRZERWA KAWOWA

11.30 – 12.30 Wykład plenarny

prof. dr hab. Jerzy Brzeziński „Nadrzędność nakazów etycznych nad nakazami metodologicznymi w pracy badawczej i profesjonalnej psychologów.”

12.30 – 13.30 Wykład plenarny

dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska, Przewodnicząca Zarządu Głównego PTP „Tajemnica zawodowa psychologa – aspekty etyczne i prawne”

13.30 – 15.00 PRZERWA OBIADOWA

15.00 – 17.00 Dyskusja panelowa: Zarządzanie informacją

prowadzenie: prof. dr hab. Józef Krzysztof Gierowski

17.00 – 17.30 PRZERWA KAWOWA

17.30 – 19.30 WARSZTATY/ SESJE TEMATYCZNE

WTOREK 28 listopada 2017

9.00 – 10.00 Wykład plenarny

mgr Agnieszka Kapica, Przewodnicząca Sądu Koleżeńskiego PTP „Dylematy etyczne psychologów z perspektywy sądu koleżeńskiego.”

10.00 – 11.00 Wykład plenarny

dr Katarzyna Sikora, mgr Anna Bogatyńska-Kucharska, mgr Marcin Szafranski „Projekt nowelizacji Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa PTP.”

11.00 – 11.30 PRZERWA KAWOWA

11.30 – 13.30 Dyskusja panelowa: Nowelizacja Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa PTP

Prowadzenie: dr Katarzyna Sikora

13.30 -15.00 PRZERWA OBIADOWA

15.00 – 16.30 WARSZTATY/ SESJE TEMATYCZNE

16.30-17.00 PRZERWA KAWOWA

17.00-18.30 WARSZTATY/SESJE TEMATYCZNE

ŚRODA 29 listopada 2017

9.00 – 10.00 Wykład plenarny

prof. dr hab. Halina Grzymała Moszczyńska „Nowe wyzwania etyczne w pracy psychologa wynikające ze wzrastającej wielokulturowości polskiego społeczeństwa.”

10.00-12.00 Dyskusja panelowa: Usługi psychologiczne online
Prowadzenie: mgr Marcin Szafrński
12.00-13.00 PRZERWA NA LUNCH
13.00-14.00 Wykład plenarny
prof. dr hab. Włodzimierz Galewicz „Pluralizm wartości i cele pomocy psychologicznej.”
14.00 – 15.00 Wykład plenarny
ks. dr Jacek Prusak Sumienie po Freudzie
15.00 – 16.00 UROCZYSTE ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

Zapraszamy na stronę konferencji: www.dylematypsychologii.pl

*Komitet Organizacyjny
Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej
„Dylematy Etyczne Psychologów”*

11. OGÓLNOPOLSKI ZWIĄZEK ZAWODOWY PSYCHOLOGÓW

Niniejszym informujemy, iż ruszyła [oficjalna strona internetowa niedawno powstałego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Psychologów](#)

Zarząd Oddziału Krakowskiego PTP

12. SPRAWY CZŁONKOWSKIE

Szanowne Koleżanki i Szanowni Koledzy!

Niniejszym informujemy, iż **w nowej kadencji** Zarządu OK PTP na lata 2015-2018 sprawami członkowskimi zajmuje się [Tomasz Orzechowski](#).

Przypominamy o konieczności aktualizacji danych osobowych (dotyczy to głównie zmiany nazwiska) oraz adresu zamieszkania i email. Informacje takie można przesyłać mailem na adres sekretarza ds. członkowskich lub pocztą tradycyjną na **nowy adres Zarządu Oddziału Krakowskiego PTP**, Instytut Psychologii Stosowanej ul. Łojasiewicza 4, 30-348, Kraków.

Prosimy także o przesyłanie informacji dotyczących uzyskania dyplomu psychologa (dotyczy to członków

nadzwyczajnych i wiąże się to ze zmianą statusu członkowskiego) **oraz przejścia na emeryturę** (co związane jest ze zwolnieniem z płacenia składek członkowskich).

Osoby zainteresowane otrzymaniem Biuletynu Oddziału Krakowskiego PTP proszone są przesyłać maila do sekretarza ds. członkowskich kol. Tomasza Orzechowskiego:

tomasz.orzechowski@ptp.krakow.pl
z tematem: "Wyrażam zgodę na wpisanie na listę mailingową".

*Sekretarz ds. Członkowskich
[Tomasz Orzechowski](#)*

13. SKŁADKI CZŁONKOWSKIE W ROKU 2018

Szanowne Koleżanki i Szanowni Koledzy!

Niniejszym informujemy, iż w **nowej kadencji** Zarządu OK PTP na lata 2015-2018 sprawami finansowymi zajmuje się **Marta Belka-Szmit**.

Aktualna składka roczna wynosi **100 zł** (studenci 50 zł). Prosimy o dokonywanie wpłat na rachunek bankowy Oddziału Krakowskiego o numerze:

23 1020 2892 0000 5002 0136 9875.

Zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia zaległe składki są regulowane w wysokości składki obowiązującej w roku ich uiszczenia.

W tytule wpłaty bardzo prosimy o wpisywanie imienia i nazwiska osoby, której wpłata dotyczy.

Dodatkowo przypominamy, iż zgodnie z zasadami członkostwa **składki muszą być opłacane sukcesywnie** za kolejne lata, tzn. nie można opłacić roku bieżącego bez uregulowania składek za lata poprzednie. Państwa wpłaty są księgowane na "koncie członkowskim" według kolejnych lat występujących zaległości.

Dziękujemy tym z Państwa, którzy regularnie uiszczają opłaty oraz tym, którzy w ostatnim czasie uregulowali zaległości. Konieczność opłacania

składek wynika ze Statutu Towarzystwa – jest obowiązkiem członkowskim, ale przede wszystkim regularnie opłacane przez naszych członków składki pozwalają nam na długoterminowe planowanie wydatków, w tym na organizację ciekawych przedsięwzięć konferencyjnych, szkoleniowych oraz integracyjnych, które służą naszemu środowisku.

Zwracamy się także z prośbą, by w miarę możliwości składkę roczną uiszczać **w pierwszym kwartale roku**. Ułatwi to zaplanowanie budżetu na cały rok.

Obowiązek opłacania składek nie dotyczy emerytów – osoby nabywające takie uprawnienia prosimy

o przekazanie informacji o tym fakcie do skarbniczki Oddziału Marty Belki-Szmit:

marta.belka.szmit@ptp.krakow.pl

Pozostałe informacje dotyczące zasad członkostwa i składek znajdują się stale [na stronie internetowej Oddziału \(zakładka członkostwo\)](#).

Skarbniczka OK PTP
[Marta Belka-Szmit](#)

14. KOMUNIKATY ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTP:

a) **Stanowisko PTP** ws kompetencji psychologa i psychoonkologa

Sz. Pani
Dr n. med. Maria Jagas
Dolnośląskie Centrum Onkologii
Plac Hirszfelda 12
53 - 413 WROCŁAW

W odpowiedzi na pismo NDO/336/2017 z dnia 21 czerwca 2017 roku wyjaśniamy, że trudno wskazywać podział kompetencji w pracy z pacjentem chorym na nowotwór między psychologami, którzy mają 5-letnie przygotowanie zawodowe a psychoonkologami, którzy mają roczne studia podyplomowe po studiach I lub II stopnia w dziedzinie psychoonkologii.

Poniżej wskazujemy także inne trudności uniemożliwiające wskazania podziału kompetencji między te dwie grupy zawodowe o tak różnym przygotowaniu do pracy z pacjentem.

Nie ma definicji podstawowych pojęć takich jak diagnoza psychoonkologiczna, terapia psychoonkologiczna, narzędzia stosowane w psychoonkologii. Brak definicji tych podstawowych pojęć powoduje, że kompetencje nie zostały opisane, trudno więc dokonać ich podziału. Natomiast ze strony psychologów wszystkie powyższe określenia jak uprawnienia psychologa, pomoc psychologiczna, diagnoza, metodologia badań w psychologii, narzędzia i metody psychologiczne są zdefiniowane i opracowane metodologicznie oraz oparte na dowodach empirycznych.

Pomimo tego, że w rozporządzeniu MZ (Dz.U. z dn.23 października 2014 r. Poz.1441) zdefiniowano pojęcie psychoonkolog i opisano poziom jego wykształcenia (wyższe studia psychologiczne lub medyczne I lub II stopnia + roczne studia podyplomowe w dziedzinie psychoonkologia), to ustawodawca nie dookreślił na czym polega udzielanie świadczeń psychoonkologicznych. Określił natomiast, że udzielanie świadczeń zdrowotnych służy zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia. Pomimo zdefiniowania zawodu psychoonkologa i wykazaniu go w rozporządzeniu MZ o świadczeniach gwarantowanych w kategorii warunki – personel, to psychoonkolog nie może stosować żadnych procedur medycznych, bo takich nie ma w katalogu Międzynarodowej Klasyfikacji Procedur Medycznych (ICD-9) Psychoonkolog nie ma także możliwości stosowania rozpoznań zgodnych z obowiązującą w Polsce Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Zaburzeń ICD-10, bo nie posiada odpowiednich kwalifikacji i kompetencji.

W opinii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego szczegółowego rozdzielenia i opisanie wymagają zarówno kwalifikacje jak i kompetencje różnych zawodów pracujących z pacjentem onkologicznym.

Stanowisko ZG PTP na temat stosowania metody Simontona w jednostkach organizacyjnych o profilu onkologii

Twórca i propagatorzy metody Simontona rekomendują ją następująco: współczesna terapia i nowoczesna psychoonkologia interwencyjna, definiowana jako całościowy i wszechstronny program interwencji psychoterapeutycznej dla chorych na nowotwory złośliwe i odnoszący się do wszystkich podstawowych sfer ludzkiego

życia. Jednakże, według dostępnej wiedzy na temat standardów psychoterapii, nie spełnia ona podstawowych kryteriów zarezerwowanych dla metod psychoterapeutycznych.

Stosowanie tej metody w oddziałach szpitalnych o profilu onkologicznym, nie spełnia wymogów świadczeń gwarantowanych, które znajdują się w rozporządzeniach Ministra Zdrowia. Ta metoda stosowana jest przez osoby o zróżnicowanym wykształceniu (pedagog, psycholog, lekarz, pielęgniarka, pracownik socjalny) po zdobyciu certyfikatu. Powyższe certyfikaty nie spełniają uznanych przez Ministerstwo Zdrowia i Narodowy Fundusz Zdrowia kryteriów certyfikacji umiejętności i kompetencji psychoterapeutycznych weryfikowanych przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne lub Polskie Towarzystwo Psychiatryczne.

Metoda Simontona nie jest metodą leczniczą. Nie opiera się na oddziaływaniu środkami psychologicznymi opartymi na dowodach na osoby chore, cierpiące z powodu zaburzeń psychicznych, trudności przeżywania i funkcjonowania w związku z chorobą nowotworową. Jest to metoda, która zawiera jedynie wybrane elementy Racjonalnej Terapii Zachowań, w związku z powyższym nie może być na równi traktowana z RTZ i uznana jako równie skuteczna.

Nie jest znana skuteczność metody Simontona, gdyż nie powstały opracowania naukowe na dużej populacji badanych, które wykazałyby jej skuteczność w sposób poprawny metodologicznie dla prowadzenia badań naukowych.

W jednostkach szpitalnych metoda ta stosowana jest przez osoby, które nie posiadają uprawnień do świadczenia usług psychologicznych. Należy podkreślić, że świadczenia psychoonkologiczne nie zostały wykazane w koszyku świadczeń gwarantowanych w stosownych rozporządzeniach MZ. Duże zastrzeżenia dla stosowania tej metody wzbudza także fakt, że przed przystąpieniem do pracy w tym nurcie z pacjentami onkologicznymi nie dokonuje się diagnozy zaburzeń psychicznych i nie ustala się wspólnie z chorym celów terapii. Należy podkreślić, że aby uznać metodę jako leczniczą, wszelkie jej działania powinny być podporządkowane aktualnej wiedzy naukowej dotyczącej zarówno przyczyn powstawania poszczególnych symptomów i zaburzeń, jak i najefektywniejszych sposobów ich leczenia.

W oddziałach o profilu onkologicznym pomoc psychologiczna oparta jest głównie na pracy indywidualnej z pacjentem, po dokonaniu diagnozy psychologicznej jego stanu psychicznego. Każdorazowo działania psychologa uwzględniają aktualne problemy chorego i opierają się na interwencji w kryzysie, psychoedukacji oraz wybranych elementach terapii poznawczej. Psycholog pracuje z lękiem, zaburzeniami nastroju, zaburzeniami adaptacyjnymi i silną reakcją na stres w związku z rozpoznaniem i leczeniem nowotworu. Natomiast stosując metodę Simontona nie prowadzi się szeroko rozumianej diagnozy i oceny stanu psychicznego, przez co nie uzyskuje się usunięcia przyczyn i objawów zaburzeń psychicznych, które są przyczyną cierpienia pacjenta chorego na nowotwór, w trakcie wysokospecjalistycznego leczenia.

Przedstawienie powyższych zastrzeżeń pozwala zająć stanowisko, że metoda Simontona nie powinna być stosowana w jednostkach organizacyjnych o profilu onkologii. Może być natomiast stosowana poza nimi, dla chętnych po zakończeniu

intensywnej fazy leczenia, jako metoda wspomagająca, a nie lecznicza w celu uzyskania poprawy jakości życia chorego.

W wyżej wymienionych oddziałach pomoc psychologiczna na rzecz pacjentów powinna być świadczona przez psychologów/psychologów klinicznych, którzy w pracy z chorym stosują sprawdzone, oparte na dowodach, poprawne metodologicznie narzędzia diagnostyczne i metody terapeutyczne.

Z poważaniem
Dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska
Przewodnicząca
Polskiego Towarzystwa Psychologicznego

b) **Stanowisko PTP** w sprawie psychopedagoga

W odpowiedzi na pismo DRP.II.40413.21.2017.EZD z dnia 14.06.2017 r. w sprawie zaopiniowania wniosku Polskiego Towarzystwa Psychopedagogicznego dotyczącego utworzenia nowego zawodu/specjalności „Psychopedagog”, Polskie Towarzystwo Psychologiczne stwierdza, że jesteśmy zdecydowanie przeciwni utworzeniu nowego zawodu/specjalności „psychopedagog”.

Uzasadnienie naszego stanowiska przygotowała dr hab. Helena Wrona-Polańska prof. UP przewodnicząca Sekcji Zdrowia PTP, Kierownik Katedry Psychologii Zdrowia Instytutu Nauk o Wychowaniu Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie i przedstawiamy je poniżej:

Nie ma zapotrzebowania społecznego na tworzenie tzw. pseudozawodów, jak proponowany wyżej, nie mających ani tożsamości naukowej umocowanej w określonym obszarze wiedzy, ani też tożsamości zawodowej wynikającej z kompetencji praktycznych. Mamy dostatecznie dużo absolwentów psychologii co roku, aby rozwiązywać istniejące problemy w obszarze psychologii rozwojowej i wychowania we współpracy z pedagogami.

Psycholog jest zawodem zaufania publicznego, ma ściśle określony obszar wiedzy oraz kompetencji zawodowych. Wynika to z przedmiotu psychologii, którym jest poszukiwanie i wyjaśnianie psychologicznych mechanizmów funkcjonowania człowieka w zdrowiu i chorobie, w normie i patologii. Punktem odniesienia jest wiedza z zakresu psychologii rozwoju i wychowania określająca progi gotowości do percepcji świata i samego siebie u dziecka w różnym wieku oraz uczenia się czynności i zachowań w biegu życia człowieka. Aby mógł pełnić tę odpowiedzialną funkcję w społeczeństwie, absolwent psychologii zdobywa w czasie 5-letnich studiów wiedzę z zakresu nauk podstawowych aż po wiedzę z różnych działów psychologii i metodologii badań naukowych oraz diagnozy psychologicznej wraz z poznawaniem metod i technik badawczych oraz różnych form pomocy psychologicznej. Warto podkreślić, że Uniwersytet wyposaża studenta przede wszystkim w olbrzymi zasób wiedzy i pewne umiejętności praktyczne, zdobywane w czasie praktyk studenckich, które musi jednakże wzbogacać po studiach, w czasie licznych stażów pod okiem specjalisty psychologa i superwizora w trakcie kilkuletniego przygotowywania się do zdobycia specjalizacji czy certyfikatu psychoterapeuty zakończonego egzaminem przed komisją złożoną z ekspertów w danej specjalności psychologicznej. Łącznie ze studiami takie kształcenie trwa około 10 lat.

Pedagogika jest nauką o wychowaniu, czynnikach je warunkujących , jest to oddziaływanie na grupę np. uczniów w celu osiągnięcia określonego celu grupowego, na relację nauczyciel-uczniowie, nauczyciel-uczeń i trudności w tych relacjach, czy w relacjach między nauczycielem a rodzicami uczniów.

Jak wykazano powyżej, zupełnie odmienne cele i zadania realizuje psycholog w porównaniu z pedagogiem. Wynikają one z różnego obszaru wiedzy specyficznej dla danej profesji i ściśle z niej wynikających kompetencji praktycznych. W obecnie prowadzonej opiece nad dzieckiem z trudnościami w nauce, czy w relacjach społecznych etc., zarówno psycholog, jak i pedagog współpracują ze sobą w celu wypracowania optymalnego oddziaływania na dziecko i jego środowisko przez psychologa, a także pedagoga zgodnie ze swoimi kompetencjami.

Proponowany przez wnioskodawcę zawód „psychopedagog” miałby być hybrydą z pogranicza tych dwóch dyscyplin jako: „specjalista nauczania i wychowania”, a wymagane wykształcenie to „co najmniej licencjat z pedagogiki lub ukończona psychologia o profilu społecznym, czyli studia wyższe zawodowe”. Mamy tu do czynienia z relacją niesymetryczną czyli 3-letni licencjat z pedagogiki przeciwstawiony jest 5-letniemu studiom psychologicznym, a w ostateczności kandydat na psychopedagoga powinien ukończyć studia zawodowe. Ten „zestaw wzajemnie sprzecznych propozycji”, zawarty w przedstawionym do oceny wniosku, odślania rzeczywiste cele biznesowe społeczności lokalnej z Bolesławca, skupionej w utworzonym przez siebie Polskim Towarzystwie Psychopedagogicznym, dążącej do zmonopolizowania kształcenia pseudospecjalistów i zajmowania stanowiska pracy jako: „Terapeuta psychopedagogiczny, psychopedagog, diagnostyk psychopedagogiczny”, które przy braku odpowiedniej wiedzy i kompetencji praktycznych mogą prowadzić do „manipulowania dziećmi i młodzieżą oraz ich rodzicami i opiekunami”.

Opis zawierający krótką syntezę zawodu psychopedagoga, jak i sformułowane podstawowe zadania proponowane w ramach nowego zawodu stanowią przypadkowy zestaw „haseł”, których jedynym spoiwem jest przymiotnik „psychopedagogiczny”.

Złożony wniosek należy odrzucić jako wysoce nieprofesjonalny, wręcz absurdalny, co zostało wykazane powyżej, nie spełniający podstawowych wymagań merytorycznych i formalno-prawnych.

c) Grupa robocza PTP ds. EuroPsy

Prezydium Zarządu Głównego PTP na posiedzeniu 19 kwietnia br. powołało grupę roboczą do rozpoczęcia procedury wprowadzenia w Polsce Europejskiego Certyfikatu Psychologa (EuroPsy) w następującym składzie:

Beata Krzywosz-Rynkiewicz – członek Prezydium ZG – koordynator grupy

Irena Leszczyńska – członek ZG

Wiesława Machalica – sekretarz generalny ZG

Krystyna Teresa Panas – skarbnik ZG

Dariusz Parzelski – z-ca sekretarza generalnego ZG

Andrzej Sękowski – wiceprzewodniczący ZG

Adam Tarnowski – wiceprzewodniczący ZG

Małgorzata Toeplitz-Winiewska – przewodnicząca PTP

d) Europejski **Certyfikat** Psychologa

EUROPEJSKI CERTYFIKAT PSYCHOLOGA

Polskie Towarzystwo Psychologiczne jako członek założyciel Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Psychologicznych (EFPA) podjęło uchwałę o rozpoczęciu procedury wprowadzenia w Polsce Europejskiego Certyfikatu Psychologa (**EuroPsy**). Jest to dokument powstały w wyniku realizacji programu Leonardo da Vinci, zawierający propozycje ustanowienia systemu jednolitych standardów kształcenia akademickiego (uzyskiwania dyplomu psychologa) oraz szkoleń zawodowych dla psychologów w Europie, przygotowany przez grupę przedstawicieli psychologów-praktyków oraz przedstawicieli uniwersytetów zrzeszonych w European Federation of Psychologists' Associations (EFPA).

Celem EuroPsy jest promowanie swobodnego wykonywania usług psychologicznych w poszczególnych krajach Unii Europejskiej, zapewnienie jednolitych i wysokich standardów świadczenia takich usług, oraz wprowadzenie Europejskiego Rejestru Psychologów, w którym zapisani byłiby psychologowie spełniający wymogi określone w tym dokumencie. Europejski Rejestr Psychologów prowadzony jest przez EFPA w Internecie.

Certyfikat może być przyznany osobie, która spełnia następujące kryteria:

- posiada dyplom psychologa uzyskany na poziomie uniwersyteckim w trakcie, co najmniej pięciu lat edukacji akademickiej spełniających standardy wymagane przez EFPA
- wylegitymuje się dowodem odbycia rocznej praktyki pod nadzorem doświadczonego psychologa,
- złoży pisemne oświadczenie w swoim Krajowym Komitecie o stosowaniu zasad Kodeksu etyki zawodowej EFPA i powstałych na jego podstawie krajowych kodeksów etyki.

Certyfikat jest przyznawany na 7 lat i może być odnawiany.

Zwracamy się do władz wszystkich uczelni kształcących przyszłych psychologów o włączenie się do współpracy z PTP we wprowadzeniu EuroPsy. Przystąpienie uczelni do prac i wdrożenia EuroPsy będzie oznaczało, że jej absolwenci automatycznie uzyskają potwierdzenie wiedzy i umiejętności zgodnych z wymaganiami EFPA. Europejski Certyfikat Psychologa jest dostępny dla wszystkich zainteresowanych psychologów polskich (niezależnie od przynależności do PTP).

Korzyści dla uczelni z uzyskania akredytacji PTP to:

- poświadczenie poziomu wykształcenia zgodnego ze standardami europejskimi, co ułatwi absolwentom wykonywanie zawodu zagranicą,
- stworzenie wspólnej bazy standardów kształcenia przyszłych psychologów,
- zachęta dla kandydatów, by studiować w danej uczelni,
- możliwość prowadzenia kursów doskonalących dla osób, które ukończyły studia nie spełniające standardów EFPA

W najbliższych tygodniach prześlemy Państwu ankietę, w której poprosimy o udzielenie informacji o spójności kształcenia akademickiego z oczekiwaniami standardy EFPA, co ułatwi absolwentom staranie o EuroPsy.

W razie pytań prosimy o kontakt: Beata Krzywosz-Rynkiewicz tel. 512-007-915, beata.rynkiewicz@wp.pl, ptp@psych.uw.edu.pl, (22) 831-13-68